

LAKIALOITE 46/2008 vp

Laki rikoslain 2 a luvun 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Sakon muuntorangaistuksella on haluttu pitää huolta siitä, että se sanktioiva vaikutus, joka rikoksesta on määrätty, toteutuu. Viime aikoina on noussut esille ajatuksia sakon muuntorangaistuksen poistamisesta. Perusteluna on esitetty väitteitä, että ns. sakkovangit täyttävät vankiloita ja että monissa tapauksissa olisi kyse moniongelmaisista kansalaisista. Näillä perusteilla ei kuitenkaan ole mitään aihetta poistaa sakon muuntorangaistusta. Olisi epätasa-arvoista poistaa joiltakin kansalaisilta tuomion seuraamus, kun toiset kansalaiset, joilla on tuloja tai omaisuutta, joutuisivat kärsimään sakkomaksujen muodossa rikostensa aiheuttamat seuraamukset. Tämä ei olisi mitenkään oikeudenmukaista tai tasa-arvoista menettelyä.

Monille alkoholiongelmaisille on rangaistuksen kärsimisen aika vankeinhoitolaitoksessa muodostunut myös katkaisuhoidon ajaksi alkoholikierteestä. Tämä on usein ainut tapa saada tarkoituksenmukaista hoitoa. Nyt tämäkin mahdollisuus menetettäisiin. Ennen kaikkea vaarassa olisi yleinen lainkuuliaisuus, kun alkaisi käydä ilmi, että rikoksia, joista tulee sakkorangaistus, voi tehdä ilman rangaistuksen täytäntöönpanoa, jos ei pysty maksamaan sakkoja. Tällä olisi hyvin kielteinen vaikutus yhteiskuntaan.

Jos vankeinhoitopaikoista on pulaa, tulisi vihdoin toteuttaa jo vuodesta 1977 alkaen vireil-

lä ollut aivan uudentyyppinen vankeinhoitolaitos Keuruun kaupungin Haapamäen taajamaan. Tontti ja suunnitelmat ovat olleet valmiina jo kohta kolme vuosikymmentä. Vankila oli suunniteltu uudentyyppiseksi vankeinhoitolaitokseksi avovankilana, jossa tavoitteena olisi mahdollisimman monelle paluu normaaliin yhteiskuntaelämään. Tämä olisi juuri toivottava tavoite nytkin niille ihmisille, jotka nyt vapautuisivat sakon muuntorangaistuksesta, jos tällainen vastuuton ratkaisu tehtäisiin. Yhteiskunnan on pidettävä huolta kansalaisistaan, myös rikollisille teille joutuneista jäsenistään. Samalla on tehostettava turvallisuutta yhteiskunnassa. Jos rikolliset voisivat tehdä rikoksia ilman rangaistusta, tämä tavoite ei toteutuisi.

Jos taas halutaan muuntorangaistukseen lievennysmahdollisuutta vankilan asemasta, olisi yhteiskuntapalvelus tällainen vaihtoehto vankeinhoitolaitoksen rinnalla. Tämän aloitteen tarkoituksena on tuoda korostetusti tätä esille muuntorangaistuksesta luopumisen sijaan.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

rikoslain 2 a luvun 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 2 a luvun 4 §, sellaisena kuin se on laissa 550/1999, seuraavasti:

2 a luku

Sakosta, muuntorangaistuksesta ja rikesakosta

4 §

Muuntorangaistuksen määrääminen

Sakkoon tuomitulle, jolta sakkoa ei ole saatu perityksi, on maksamatta olevan sakon sijasta määrättävä muuntorangaistuksena vankeutta. Maksamaton uhkasakko, jota ei ole saatu peri-

tyksi, on muunnettava vankeudeksi. Mikäli yhdyskuntapalvelus on tarkoituksenomaisempi muuntorangaistuksen muoto kuin vankeus, käytetään sitä muuntorangaistuksena siten kuin yhdyskuntapalveluksesta on säädetty. Hoitoa tarvitseva kansalainen määrätään tarvitsemaansa hoitoon määrääjäksi muuntorangaistuksen asemasta, mikäli tämä on tarkoituksenmukaista.

Tämä laki tulee voimaan 20 päivänä syyskuuta 2008.

Helsingissä 21 päivänä toukokuuta 2008

Lauri Oinonen /kesk
Oiva Kaltiokumpu /kesk
Markku Pakkanen /kesk

Juha Mieto /kesk
Juha Hakola /kok